

Sport GVP: Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Έμφυλης βίας στον Αθλητισμό και Μέσω του Αθλητισμού

Κατανοώντας την Έμφυλη Βία: Η Οπτική του Αθλητισμού

Κατανοώντας την Έμφυλη Βία στον Αθλητισμό

Εκπαιδευτικό Πακέτο για Επαγγελματίες, Προσωπικό και Στελέχη του Αθλητισμού

Κατανοώντας την Έμφυλη Βία στον Αθλητισμό

Σκοπός: Να παράσχει μια ολοκληρωμένη κατανόηση της Έμφυλης Βίας (ΕΒ), των διαφόρων μορφών της και των παραγόντων που την ενισχύουν.

Βασικά θέματα:

- Επικρατούσες μορφές ΕΒ σε διάφορα πλαίσια·
- Πολιτιστικοί, νομικοί και συστημικοί παράγοντες που αλληλεπιδρούν και διαιωνίζουν την ΕΒ·
- Επιπολασμός και μορφές ΕΒ στα αθλητικά περιβάλλοντα·
- Στρατηγικές για την πρόληψη της κακοποίησης και της παρενόχλησης στον αθλητισμό.

Κοινό-Στόχος: Επαγγελματίες του αθλητισμού, προπονητές/-τριες, διοικητικά στελέχη του αθλητισμού και αθλητές/-τριες.

Ορισμός της Έμφυλης Βίας (ΕΒ)

- **Ορισμός:** Η ΕΒ αναφέρεται σε επιβλαβείς πράξεις που στρέφονται κατά ατόμων με βάση το φύλο τους ή πράξεις που πλήττουν δυσανάλογα άτομα συγκεκριμένου φύλου.
- **Μορφές ΕΒ στον Αθλητισμό:**
 - **Σωματική βία:** Σκόπιμη χρήση βίας που προκαλεί τραυματισμό, πόνο ή δυσφορία.
 - **Σεξουαλική βία:** Ανεπιθύμητες σεξουαλικές προσεγγίσεις, εξαναγκασμός, παρενόχληση ή κακοποίηση.
 - **Ψυχολογική βία:** Συναισθηματική χειραγώγηση, απειλές, ταπείνωση και εκφοβισμός.
 - **Οικονομική βία:** Έλεγχος της πρόσβασης σε οικονομικούς πόρους, υποτροφίες ή ευκαιρίες απασχόλησης.
- **Αναφορά:** Η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης περιγράφει τέσσερις κύριες μορφές ΕΒ: σωματική, σεξουαλική, ψυχολογική και οικονομική βία.

Μορφές Έμφυλης Βίας

Σεξουαλική Βία

- Μη συναινετικές ή καταναγκαστικές πράξεις (π.χ. κακοποίηση, εμπορία ανθρώπων).
- Το **5%** των γυναικών στην ΕΕ υπήρξαν θύματα βιασμού μέχρι την ηλικία των **15** ετών.

Ψυχολογική Βία

- Συμπεριφορές που βλάπτουν την ψυχική ευημερία (π.χ. εξαναγκασμός, εκφοβισμός).
- Το **43%** των γυναικών στην ΕΕ έχουν υποστεί κακοποίηση από ερωτικό σύντροφο.

Μορφές Έμφυλης Βίας

Σωματική Βία

- Πράξεις που προκαλούν σωματική βλάβη (π.χ. ξυλοδαρμοί, σπρωξίματα).
- Το **31%** των γυναικών στην ΕΕ αναφέρουν ότι έχουν υποστεί τουλάχιστον ένα περιστατικό από την ηλικία των **15** ετών.

Οικονομική Βία

- Πράξεις που περιορίζουν την οικονομική ανεξαρτησία (π.χ. περιορισμός πρόσβασης σε οικονομικούς πόρους).

Παράγοντες που Συμβάλλουν στην ΕΒ στον Αθλητισμό

- **Πολιτισμικές και Κοινωνικές Νόρμες:**
 - Τα έμφυλα στερεότυπα ενισχύουν την ανδρική κυριαρχία στον αθλητισμό και κανονικοποιούν την παρενόχληση.
 - Τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα και οι γυναίκες αθλήτριες πλήττονται δυσανάλογα από διακρίσεις και βία.
- **Θεσμικά και Νομικά Εμπόδια:**
 - Η ανεπαρκής εφαρμογή των πολιτικών επιτρέπει τη συνέχιση της ΕΒ.
 - Η έλλειψη τυποποιημένων μηχανισμών καταγγελίας αποθαρρύνει τα θύματα από το να καταγγείλουν τα περιστατικά.
- **Οικονομική Εξάρτηση:**
 - Οι αθλητές/-τριες μπορεί να φοβούνται ότι θα χάσουν χορηγίες, υποτροφίες ή συμβόλαια αν καταγγείλουν την ΕΒ.
- **Πολιτικοί Παράγοντες:**
 - Η υποεκπροσώπηση των γυναικών και των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων στην πολιτική περιορίζει την ικανότητά τους να υπερασπίζονται αποτελεσματικές πολιτικές για την αντιμετώπιση της ΕΒ.

Επιπολασμός της ΕΒ σε Αθλητικά Περιβάλλοντα - 1

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία:

- Μελέτες δείχνουν ότι το 31% των γυναικών στην ΕΕ έχουν βιώσει τουλάχιστον ένα περιστατικό σωματικής βίας από την ηλικία των 15 ετών.
- Έρευνες δείχνουν ότι ο επιπολασμός της σεξουαλικής παρενόχλησης μπορεί να ποικίλλει σε μεγάλο βαθμό, από 1% έως 64%, ανάλογα με το πλαίσιο και την ομάδα που ερευνάται (Lang et al., 2023).

Μελέτες Περιπτώσεων:

- Τα σκάνδαλα κακοποίησης στη γυμναστική και το ποδόσφαιρο αναδεικνύουν τις συστημικές αποτυχίες στην αντιμετώπιση της ΕΒ.
- Οι έρευνες των μέσων ενημέρωσης έχουν οδηγήσει σε μεταρρυθμίσεις πολιτικής σε αθλητικές ομοσπονδίες σε όλο τον κόσμο.

Επιπολασμός της ΕΒ σε Αθλητικά Περιβάλλοντα - 2

- **Ευάλωτες Ομάδες:**

- Οι γυναίκες αθλήτριες είναι πιο πιθανό να βιώσουν σεξουαλική παρενόχληση και διακρίσεις.
- Τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα αντιμετωπίζουν ομοφοβική και τρανσφοβική βία στα αθλητικά περιβάλλοντα.
- Οι νεαροί/-ρές αθλητές/-τριες κινδυνεύουν ιδιαίτερα λόγω της εξάρτησής τους από τους/τις προπονητές/-τριες και τους αθλητικούς οργανισμούς.

Στρατηγικές Πρόληψης και Αντιμετώπισης της ΕΒ στον Αθλητισμό - 1

- **Ηγεσία και Πολιτισμική Αλλαγή:**
 - Οι αθλητικές ομοσπονδίες πρέπει να προωθήσουν την ισότητα των φύλων και τις δομές ασφαλούς αναφοράς.
 - Οι αθλητές/-τριες θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αμφισβητούν τις νόρμες που εισάγουν διακρίσεις.
- **Πολιτικές και Διαδικασίες Προστασίας:**
 - Δημιουργία σαφών μηχανισμών αναφοράς για περιστατικά ΕΒ.
 - Εφαρμογή κωδίκων δεοντολογίας για τους/τις προπονητές/-τριες και το προσωπικό.

Στρατηγικές Πρόληψης και Αντιμετώπισης της ΕΒ στον Αθλητισμό - 2

- **Εκπαίδευση και Ευαισθητοποίηση:**

- Προγράμματα εκπαίδευσης σχετικά με την ευαισθησία σε θέματα φύλου και την παρέμβαση των παρατηρητών/-τριών.
- Ενσωμάτωση της ευαισθητοποίησης σε θέματα ΕΒ στα προγράμματα σπουδών και στις πιστοποιήσεις προπονητών/-τριών.

- **Μέτρα Λογοδοσίας:**

- Ανεξάρτητες έρευνες και νομικές ενέργειες κατά των παραβατών/-τιδών.
- Διαφανείς πειθαρχικές διαδικασίες για την απόδοση ευθυνών στους/στις δράστες/-στιδες.

Αναστοχασμός και Συζήτηση

- Βασικές Ερωτήσεις
 - Ποια είναι τα κύρια εμπόδια στην αντιμετώπιση της ΕΒ στον αθλητισμό;
 - Πώς μπορούν οι αθλητικοί οργανισμοί να εφαρμόσουν αποτελεσματικά μέτρα πρόληψης;
 - Ποιος είναι ο ρόλος των προπονητών/-τριών και των αθλητών/-τριών στην καλλιέργεια μιας κουλτούρας σεβασμού και υπευθυνότητας;

Συμπέρασμα

Περίληψη των Βασικών Συμπερασμάτων

- Η ΕΒ στον αθλητισμό είναι ένα συστημικό ζήτημα που απαιτεί προληπτική παρέμβαση.
- Η εκπαίδευση, η χάραξη πολιτικής και οι προσεγγίσεις που επικεντρώνονται στα επιζήσαντα άτομα είναι ζωτικής σημασίας.
- Η συνεργασία πολλών φορέων (π.χ. αθλητές/-τριες, αθλητικοί οργανισμοί, υπεύθυνοι/-νες χάραξης πολιτικής) είναι απαραίτητη για τη δημιουργία μιας διαρκούς αλλαγής.

Ερωτήσεις;

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!

Co-funded by the
European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them (Project Number: 101133538).